

DATOS IDENTIFICATIVOS

Expresión corporal e danza

Materia	Expresión corporal e danza			
Código	P02G050V01402			
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Freire Maceiras, Rebeca Maria			
Profesorado	Freire Maceiras, Rebeca Maria			
Correo-e	rfreire@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias

Código	
B1	Conceptualización e identificación do obxecto de estudo das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B2	Coñecemento e comprensión da literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte.
B9	Coñecemento e comprensión dos fundamentos do exercicio físico, xogo motor, danza, expresión corporal e actividades na natureza.
B12	Aplicación das tecnoloxías da información e comunicación (TIC) ao ámbito das Ciencias da Actividade Física e do Deporte.
B13	Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.
B14	Manexo da información científica básica aplicada á actividade física e ao deporte nas súas diferentes manifestacións.
B15	Capacidade para deseñar, desenvolver e avaliar os procesos de ensino- aprendizaxe relativos á actividade física e do deporte, con atención ás características individuais e contextuais das persoas.
B24	Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.
B25	Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
- Coñecer os fundamentos básicos da expresión corporal e da danza.	B1 B2 B9
- Entender a expresión corporal e a danza como medio de comunicación interpersoal.	B15
- Diferenciar os compoñentes da expresión corporal e a danza e o seu contido educativo.	B9 B15
- Ser capaz de planificar e programar actividades de Expresión Corporal e Danza	B9 B15
- Buscar información e recursos para actuar ante as dificultades de práctica motriz dos alumnos	B9 B12 B14 B15
- Ser capaz de planificar para avaliar	B25
- Favorecer o traballo en equipo	B13 B24 B25

- Fomentar no alumnado actitudes de respecto a diversidade e a interculturalidade	B15 B24
Xerar inquietude e motivación cara á profundización no estudo da danza e a expresión corporal	B2 B12 B13 B25

Contidos

Tema	
BLOQUE I. Fundamentos da expresión corporal e da danza	1. A expresión corporal e a danza no contexto educativo. 1.1. A expresión corporal e a danza nos diferentes curriculums educativos. 1.2. Obxectivos e bloques de contidos. 1.3. Carácter global e interdisciplinar. 1.4. A expresión corporal e a danza como medio de integración.
BLOQUE II. Linguaxe corporal e comunicación.	2. Consideracións básicas en torno ao corpo e á comunicación. 2.1. O corpo. 2.2. A linguaxe do corpo.
BLOQUE III. Aspectos metodolóxico-didácticos da expresión corporal e da danza.	3. Formulación didáctica da expresión corporal e da danza. 3.1. Orientacións e didáctica da expresión corporal. 3.2. Orientacións e didáctica da danza.
BLOQUE IV. As dimensións e os compoñentes do movemento creativo.	4.1. Os preliminares. 4.2. A dimensión corporal. 4.3. A toma de conciencia do corpo expresivo. 4.4. A dimensión espacial. 4.5. A dimensión temporal. 4.6. A dimensión dinámica. 4.7. A dimensión extensiva. 4.8. A dimensión relacional.
BLOQUE V. Compoñentes da expresión corporal e da danza	5. Presentación e coñecemento do grupo 5.1. O grupo clase ante as actividades de expresión corporal e danza. 5.2. Presentación e coñecemento do grupo. 6. Ritmo 6.1. Ritmos internos e ritmos externos. 6.2. Compoñentes do ritmo desde o punto de vista musical. 6.3. Adaptación do movemento a diferentes ritmos musicais. 6.4. Valoración expresiva do movemento e do ritmo. 7. Espazo. 7.1. Valoración expresiva do espazo. 7.2. Análise dos compoñentes do espazo. 7.3. Tipos de espazos. 7.4. Figuras e volumes. 8. Corpo e movemento. 8.1. Conciencia corporal. 8.2. Corpo anatómico. 8.3. Corpo comunicativo. 8.4. Corpo expresivo. 9. Os Obxectos en Expresión Corporal e Danza 9.1. Funcións dos materiais. 10. Calidade do Movemento. 10.1. Enerxía do movemento. 10.2. Dinamoritmos. 10.3. Técnicas de relaxación.
BLOQUE VI. Técnicas e estilos da expresión corporal e da danza.	11. Danza contemporánea. 11.1. Partes dunha sesión de danza. 11.2. Código de movemento da danza contemporánea. 12. Proceso de composición coreográfica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	33.75	56.25
Prácticas de laboratorio	24	30	54
Resolución de problemas	6	12	18
Resolución de problemas de forma autónoma	0	11.75	11.75

Traballo tutelado	0	8	8
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0.5	1
Traballo	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividade expositiva por parte do profesorado
Prácticas de laboratorio	Técnicas grupais participativas. Vivenciación dos contidos prácticos da materia guiados polas profesoras.
Resolución de problemas	Traballo dirixido polas profesoras. Técnicas grupais participativas. Exporanse pequenas tarefas e problemas que se resolverán virtualmente mediante a plataforma de teleformación Tem@. Ademais realizarase unha coreografía final e traballarase sobre artigos científicos relacionados coa materia e que proporcionarán as profesoras
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo de valoración artística sobre un vídeo e/ou espectáculo en directo.
Traballo tutelado	Técnicas grupais participativas. Todos os traballos necesarios para a superación da materia serán tutelados no seu transcurso, ben de maneira presencial cando se resolvan deste xeito; ben de maneira virtual. Con esta metodoloxía tamén se resolverá a avaliación do alumnado tanto teórica coa realización dun mapa conceptual como práctica

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	A través da plataforma Tem@ expóranse diferentes problemas e exercicios que se resolverán de maneira telemática e que serán atendidos a través dun foro de debate aberto de maneira paralela á formulación ben do problema, ben dos exercicios.
Traballo tutelado	Ao longo da materia, o alumnado realizará un mapa conceptual que terá como apoio dous tipos de accións: por unha banda sesións específicas nas que as profesoras darán feedback sobre o proceso de construción do mimo, e que serán de carácter presencial. Doutra banda, 1 tutoría específica ao mes na que en grupos reducidos tratarase o mapa conceptual. De non poder ser de maneira presencial, realizaránse tutorías virtuais a través da plataforma campus remoto
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado realizará labores de documentación para o mapa conceptual e para o libreto da representación coreográfica. En todo momento o apoio realizarase, ben vía presencial (tutorías), ben vía virtual (Tem@). De non poder ser de maneira presencial, realizaránse tutorías virtuais a través da plataforma campus remoto
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A través da plataforma Tem@ expóranse diferentes problemas e exercicios que se resolverán de maneira telemática e que serán atendidos a través dun foro de debate aberto de maneira paralela á formulación ben do problema, ben dos exercicios.
Traballo	Á hora de elaborar a coreografía o alumnado disporá durante as sesións prácticas, das dúas profesoras da materia para poder preguntar, valorar e discutir o traballo realizado. Así mesmo, durante as tutorías dese período, a temática relacionada coas coreografías prácticas terá preferencia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Elaboración dun mapa conceptual dos contidos da materia que se elaborará ao longo do curso e que se defenderá mediante exposición oral ao finalizar os contidos	50	B1 B2 B9 B12 B14
Resolución de problemas	Neste apartado valorarase a participación do alumnado en diferentes problemas e exercicios que se expoñan ao longo do curso. Particularmente valorarase a participación no día da danza	10	B13 B15 B25

Traballo	Neste apartado valoraremos o proceso de construción coreográfica e o resultado da mesma. Ponderarase neste apartado o proceso cun 80% e o resultado cun 20%. O proceso controlarase coa elaboración, por parte do profesorado, dun diario individualizado de cada grupo, das sesións desenvolvidas para a elaboración da coreografía. No caso de que o alumnado non participase no 80% das sesións de docencia, non poderá optar pola elaboración da coreografía e deberá realizar unha reflexión crítica dun espectáculo de Expresión Artística ou de Danza seguindo o guión proporcionado polas profesoras	40	B13 B15 B24 B25
----------	---	----	--------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

O sistema de avaliación desenvolverase en dúas posibilidades en función da asistencia a clase. Si o alumnado agarraches a máis do 80% das sesións, a avaliación será como segue: A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada metodoloxía de avaliación, é dicir: mapa conceptual (50%) + valoración do proceso de elaboración da coreografía (40%) + participación no día da danza (10%) ; a condición de que se supere o 50% de cada unha das partes; Si o alumnado non supera o 80% de asistencia ás clases, a avaliación será como segue: A cualificación final da materia calcularase a partir da suma das notas parciais de cada metodoloxía de avaliación, é dicir: mapa conceptual (50%) + participación no día da danza (10%) + realización dunha reflexión crítica dun espectáculo de Expresión Artística e/ou Danza (40%). Para poder facer o cálculo final será necesario superar o 50% de cada unha das partes. O non cumprimento da presencialidade ao 80% das sesións non permitirá participar no proceso de construción coreográfica. Cando o alumno necesite de máis dunha convocatoria para superar a materia, gardaranse notas parciais durante a segunda edición da convocatoria; é dicir, na convocatoria de xullo manteranse aquelas notas parciais que o alumnado teña superadas, e só presentarán aquelas que non superaron. Por tanto, para as demais convocatorias, o alumnado deberá concorrer a unha proba escrita de pregunta curta para superar a materia. No caso da resolución de problemas e/ou exercicios de carácter voluntario. A realización correcta dos mesmos repercutirá positivamente na cualificación final do alumnado. Isto é: unha vez superada a materia, o profesorado valorará o número de tarefas voluntarias resoltas positivamente e incrementará a cualificación final de maneira que o alumno recibirá 0.1 puntos máis por cada tarefa resolta correctamente.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Sefchovich, G., **Expresión corporal y creatividad**, 2005,

Learreta Ramos, B.; Ruano Arriaga, K. y Sierra Zamorano, M.A., **Didáctica de la expresión corporal: talleres monográficos**, 2006,

Martínez López, E., **Ritmo y expresión corporal mediante coreografías**, 2006,

Motos Teruel, T., **Prácticas de la expresión corporal**, 2007,

Trias, N.; Pérez, S. y Araújo, J., **Juegos de música y expresión corporal**, 2007,

Chazín, S.M., **Juegos de expresión corporal para niños**, 2007,

Montesinos Ayala, D., **La expresión corporal. Su enseñanza por el método natural evolutivo**, 2004,

Markessinis, A., **Historia de la Danza desde sus orígenes**, 1995,

Castañer, M. y Camerino, O., **Unidades didácticas para primaria I. Bailando en la escuela. El cuerpo expresivo.**

Material alternativo y percepción, 1992,

Ortiz Camacho, M.M., **Expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 2002,

García Ruso, H., **La danza en la escuela**, 1997,

Motos Teruel, T., **Iniciación a la expresión corporal: una propuesta didáctica para el profesorado de educación física**, 1983,

Learreta Ramos, B., **Los contenidos de la expresión corporal**, 2005,

Santiago Martínez, P., **Expresión corporal y comunicación: teoría y práctica de un programa**, 2004,

Kalmar, D., **¿Qué es la expresión corporal?: a partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe**, 2005,

Viti, E., **la danza per i Bambini: metodologia della danza educativa**, 2006,

Recca, M., **¿Qué es la danza-movimiento terapia?: el cuerpo en danza**, 2005,

Abad Carlés, A., **Historia del ballet y la danza moderna**, 2004,

Castañer, M., **Expresión corporal y danza**, 2000,

Castañer, M.; Grasso, A.; López Villar, C.; MATEU, M.; Motos, T.; Sánchez, R., **La inteligencia COrrporal en la Escuela. Análisis y Propuestas**, 2006,

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Clases teóricas a través da plataforma campus remoto e Tem@

* Metodoloxías docentes que se modifican

Clases prácticas, de non poder realizalas presencialmente, se levará a cabo un traballo grupal de diferentes espectáculos de danza e expresión corporal

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías se farían de maneral virtual a través da plataforma campus remoto e a través do email da profesora

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Complementarase con videos de expresión corporal e danza

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Asistencia a clase.:

Valorarase ata o momento a asistencia ás clases prácticas. De ter o 80% da asistencia poderá seguirse có método de avaliación previsto.

* Probas pendentes que se manteñen

Proba Teórica [Peso anterior 50%] [Peso Proposto 50%]

A defensa do mapa conceptual de non poder levarse a cabo de maneira presencial (no despacho) se fará a través da plataforma campus remoto.

* Probas que se modifican

Coreografía Grupal [Peso anterior 40%] [Peso Proposto 40%]

Participación no día da Danza [Peso anterior 10%] [Peso Proposto 10%]

De non poderse levar a cabo a coreografía grupal e a participación no día da danza se realizará unha visualización e reflexión crítica sobre un espectáculo de danza e expresión corporal. Isto suporá o 50%

* Novas probas

* Información adicional
